

μαγκιά

μαγκιά, η, ουσ. [< μάγκας + κατάλ. -ιά]. **1.** το σύνολο των ανθρώπων ενός τόπου, μιας περιοχής, που είναι μάγκες ή που συμπεριφέρονται σαν μάγκες: «σ' αυτό το μαγαζί μαζεύεται όλη η μαγκιά της περιοχής μας». (Λαϊκό τραγούδι: *στων κεφιών τους τα χατίρια σπάσαν πιάτα και ποτήρια και ντροπιάσαν όλη τη μαγκιά*). **2.** η συμπεριφορά, το φέρισμα που χαρακτηρίζει το μάγκα: «η μαγκιά του είναι γνωστή σ' όλη την πιάτσα || δεν αφήνεις τις μαγκιές να συνεννοηθούμε σαν άνθρωποι!». (Λαϊκό τραγούδι: *είχα ντερβίσια συντροφιά και δάσκαλο τζιμάνι, που 'ταν σπουδαίος στη μαγκιά και δεν τον φτάναν άλλοι*). **3.** το ύφος, οι χειρονομίες και γενικά ο τρόπος έκφρασης του μάγκα: «θα τον καταλάβεις αμέσως απ' τη μαγκιά του». (Λαϊκό τραγούδι: *μαγκιά, αντριλίκι, τσαμπουκάς μου τάξαν τον παράδεισο και με παραμυθιάσανε και μ' έριξαν στην άβυσσο*). **4.** ο μάγκας: «αυτόν που βλέπεις, είναι η πρώτη μαγκιά της περιοχής μας». **5.** για άτομο που έχει αδικαιολόγητα υπεροπτική συμπεριφορά και επιδεικνύει προσποιητή ανδρεία, λέγονται και οι παρακάτω φράσεις: *μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος επεισόδιο // μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος κουβαρίστρα // μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος υποβρύχιο // μαγκιά, κλανιά, εξάτμιση και κώλος φιλιστρίνι*. (Ακολουθούν 12 φρ.)·

- *δεν περνά η μαγκιά σου*, **α.** απειλητική ή προειδοποιητική έκφραση, με την οποία θέλουμε να κάνουμε σαφές σε κάποιον πως δε θα καταφέρει να πετύχει κάτι που είναι αντίθετο προς τη θέλησή μας ή τα συμφέροντά μας, επιδεικνύοντας παλικαριά ή δόλια μέσα, κάτι που ίσως πετύχαινε μέχρι τώρα να καταφέρει με άλλους: «μην έχεις την εντύπωση πως θα κάνω κάτι με ζόρι, γιατί δεν περνά η μαγκιά σου || άσε τις εξυπνάδες, γιατί δεν περνά η μαγκιά σου». (Λαϊκό τραγούδι: *κι αν εκορόιδεψες πολλές στ' αληθινά σε μένα όμως η μαγκιά σου δεν περνά*). **β.** απειλητική ή προειδοποιητική έκφραση, με την οποία θέλουμε να κάνουμε σαφές σε κάποιον πως δε φοβόμαστε την προκλητική συμπεριφορά του και πως είμαστε έτοιμοι να τον αντιμετωπίσουμε δυναμικά: «εμένα μη μου μιλάς άγρια, γιατί δεν περνά η μαγκιά σου». Συνήθως, άλλες φορές, προτάσσεται της φρ. κι άλλες μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *εδώ* ή το *σε μένα* ή το *σε μας*. Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του·

- *η γλώσσα της μαγκιάς*, η γλώσσα που χρησιμοποιούν οι μάγκες, τα μάγκικα: «κάποτε η γλώσσα της μαγκιάς δεν ήταν κατανοητή απ' τους πολλούς». (Λαϊκό τραγούδι: *σε μένα καθαρεύουσα δε θέλω να μιλάς, όταν συναντηθούμε, να μάθεις την μποέμισσα τη γλώσσα της μαγκιάς για να συνεννοηθούμε*)·

- *η μαγκιά πληρώνεται*, λέγεται για κάποιον που αποτυγχάνει σε κάποιο παράτολμο εγχείρημά του και υφίσταται τις συνέπειες της αποτυχίας του: «με τα λίγα που είχε, προσπάθησε να συναγωνιστεί τον τάδε βιομήχανο και χρεοκόπησε. -Η μαγκιά πληρώνεται». Συνήθως της φρ. προτάσσεται το *α*· βλ. και φρ. *στο λάθος δεν μπαίνει φέσι*, λ. *φέσι*·

- *θέλει μαγκιά*, απαιτείται, χρειάζεται εξυπνάδα, θάρρος, καπατσούνη για να πετύχει κανείς κάτι: «για να προκόψεις σήμερα και να τα κοιμήσεις, θέλει μαγκιά»·

- *μαγκιά μου!* (σου! του! κ.λπ.), **α.** λέγεται στην περίπτωση που πετυχαίνουμε αυτό που επιδιώκουμε, με την έννοια μπράβο μου! (σου! του! κ.λπ.) εύγε μου! (σου! του! κ.λπ.): «αφού μπόρεσε και πήρε δανεικά απ' αυτόν τον τσιγκούναρο, μαγκιά του!». (Τραγούδι: *και δουλειά δικιά μου και πολύ μαγκιά μου κι ας με τρώει χρόνια αυτός ο φόβος*). **β.** λέγεται στην περίπτωση που επιδιώκουμε να πετύχουμε κάτι, μην υπολογίζοντας τις συνέπειες που ενδέχεται να προκύψουν σε βάρος μας: «μην ξανοίγεις τόσο πολύ στη δουλειά σου, γιατί μπορεί να χρεοκοπήσεις. -Μαγκιά μου!»·

- *μαγκιά μου και καμποϊλίκι μου!* έτσι θέλω, έτσι με ευχαριστεί, έτσι μου αρέσει και η ευθύνη είναι όλη δική μου: «ό,τι και να κάνω, είναι μαγκιά μου και καμποϊλίκι μου!»·

- *μαγκιά μου και καπέλο μου!* βλ. φρ. *μαγκιά μου και καμποϊλίκι μου(!)*·

- *ο άντρας θέλει κλάσιμο και η μαγκιά λουστρίνι*, για να πετύχει κανείς το σκοπό του απαιτείται ο κατάλληλος τρόπος, τα κατάλληλα μέσα: «δε θα καταφέρεις τίποτα έτσι όπως κινείσαι, γιατί ο άντρας θέλει κλάσιμο και η μαγκιά λουστρίνι». Από το ότι η αδιαφορία από τη μια μεριά και η επίδειξη από την άλλη φέρνουν το επιθυμητό αποτέλεσμα·

- *πουλώ μαγκιά*, προσποιούμαι το μάγκα, προσποιούμαι τον ανδρείο, τον νταή, τον παλικαρά: «σε μένα μην πουλάς μαγκιά, γιατί θα σε δείρω και θα κλαις || σε μένα μην πουλάς μαγκιά, γιατί ξέρω τι χέζας είσαι»·

- *στο μάγκα μαγκιές δεν περνάνε ή στο μάγκα μαγκιές δε χωράνε*, βλ. λ. [μάγκας](#)·

- *τζάμπα μαγκιά ή τζάμπα μαγκιές*, η ενέργεια ή η πράξη του τζάμπα μάγκα, βλ. λ. [μάγκας](#)·

- *του 'φυγε η μαγκιά*, έχασε την αυτοπεποίθηση, τη σιγουριά ή την έπαρση, την περηφάνια του από ανέλπιστο γεγονός, που του προκάλεσε έντονη έκπληξη ή έντονο φόβο: «να δεις για πότε του 'φυγε η μαγκιά, μόλις ο άλλος τράβηξε μαχαίρι!». (Λαϊκό τραγούδι: *μάτια παυσίπονα και πώς θα γλίτωνα, για σένα μου 'φυγε η μαγκιά*).
Συνών. *του 'φυγε η ούγια*.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας